

Maakuntaudistus ja liikennetehtävät

Johanna Vilkuna, liikenneasiantuntija
Kainuun maakuntatilaisuus
24.4.2018 Kajaani

Aluksi

- Maakuntaudistuksen vaikutus kunnan liikennetehtäviin:
 - » Sote-kuljetukset maakuntaan.
 - » Muilta osin kuntien liikennetehtävät säilyvät.
- Uudistus tuo uudenlaisia yhteistyötarpeita ja -mahdollisuuksia.
- Liikenne on saavutettavuuspalvelua ja strateginen tekijä jokaiselle kunnalle ja alueelle.

Liikkuminen muutoksessa

Liikkumisen muutos haasteena ja mahdollisuutena

- Yhteiskunnallisia muutoksia
 - » Kaupungistuminen, alueellinen eriytyminen, digitalisaatio, arvot, ilmasto, terveyst, kaupan muutos....
- Liikennepalvelulaki kokonaisuudessaan voimaan 1.7.2018
 - » Taksiliikenteen ja sen hinnoittelun vapautuminen.
 - » Muutoksia ja vaatimuksia kuljetushankintojen tekemiseen.
- Kestävä liikkuminen, uudet liikkumispalvelut, MaaS
 - » Edistäminen, kokeilut, hyödyntäminen.
 - » Liikkuminen ja hyvinvointi.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu ja alueellinen tienpito

- Säädetään maantielain muutoksessa

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma

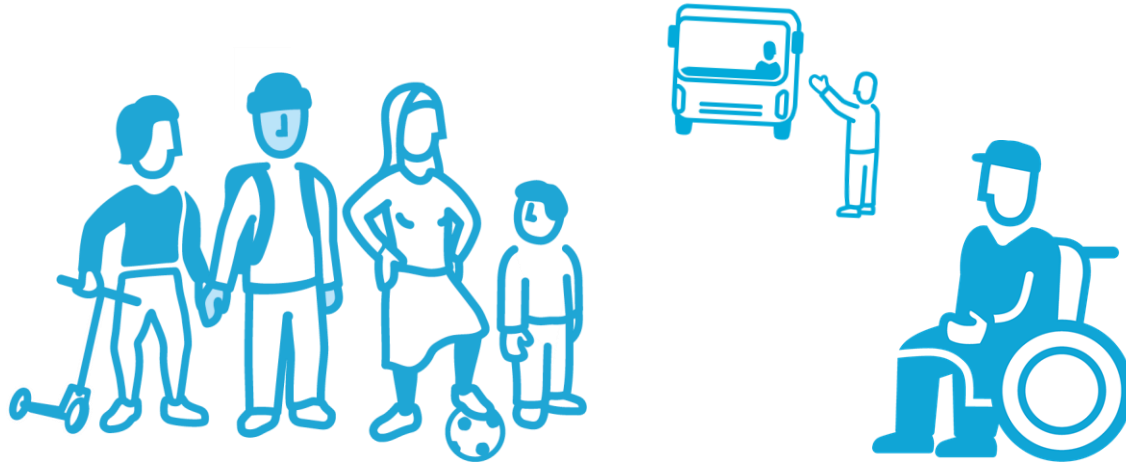
- » Laaditaan 10-12 vuodeksi, tarkistetaan hallituskausittain.
- » Voi sisältää valtion, maakuntien ja kuntien toimenpiteitä.
- » Vaikuttaisi maakunnissa tehtävään suunnitteluun ja ohjaisi valtion ja maakuntien välistä sopimista.
- » Tehtävä yhteistyössä myös kunnissa ja kaupunkiseuduilla tehtävän suunnittelun kanssa.

Maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma

- Suhde kuntien suunnitteluun rakentuu vuorovaikutuksen, yhteistyön ja molemminpuolisen huomioimisen pohjalta.
- Kunnat ja muut toimijat mukana valmistelussa ja lausunnonantajia.
- Maakunta voi laatia suunnitelman myös yhdessä toisen tai useamman maakunnan kanssa.
- *Tärkeä maakunnan ja kuntien yhteistyön ja vaikuttamisen paikka!*

Alueellinen tienpito maakunnan tehtäväksi

- Maakunnat hoitavat yhteistoiminnassa tienpidon tehtävät, tätä varten muodostetaan tienpitoalueita.
- Keskeisiä asioita: maanteiden luokittelu, määritely palvelutaso, rahoitustaso, korjausvelan kehitys.
- Kukin maakunta tai tienpitoalue valmistelee maakunnan nelivuotisen tienpidon ja liikenteen suunnitelman.
 - » *Suunnitelma ja sen toteutus ovat tärkeitä myös kuntien liikennetehtävien sekä kuntien ja maakunnan yhteistyön kannalta.*
 - » Esim. yhteistyö kunnossapidossa ja liikenteen ohjauksessa.
 - » Kunnilla mahdollisuus antaa lausunto suunnitelmasta.

Joukkoliikenne ja henkilökuljetukset

Kuntien nykyiset tehtävät henkilökuljetuksissa

- Perusopetuslain mukaiset koululaiskuljetukset
- Vammaisten liikkumiseen liittyvät tehtävät (vammaispalvelulaki)
- Sosiaalihuoltolain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain kuljetussäädöksiä tehtävät
- Vaikka avoin joukkoliikenne ei ole lakisääteinen tehtävä, lähes kaikki kunnat ovat osallistuneet sen järjestämiseen ja tukemiseen, isot kaupungit merkittävästi.

Henkilökuljetustehtävät maakuntaudistuksessa

- Kunnat vastaavat koulukuljetuksista ja voivat hankkia joukkoliikennettä. Kunnalliset joukkoliikenneviranomaiset säilyvät.
- Sote-kuljetukset siirtyvät kunnista maakuntaan, kuten myös ELY:istä joukkoliikennetehtävät.
- Joukkoliikenteen järjestäminen on maakunnalle vapaaehtoinen tehtävä.
 - » Tehtävän hoitaminen edellyttää kirjausta maakuntastrategiaan. Osa yleiskatteellista rahoitusta.

Tärkeitä ratkaistavia asioita

- ELY:t ja kunnat ovat tehneet hankintayhteistyötä - maakunta ja kunnat jatkossa?
 - » Esim. koululaisia ja työmatkalaisia palvelevat vuorot, palveluliikenne.
- ELY:t ovat myöntäneet valtionavustusta ns. pienille joukkoliikenteen toimivaltaisille viranomaisille – myöntääkö maakunta jatkossa?
 - » Joukkoliikenteen toimivuus keskuskaupungissa eduksi koko alueelle.
- Kuntien sosiaalitoimi osallistunut palveluliikenteen rahoitukseen – palveluliikenteen toteutus jatkossa?
 - » Tukee esim. ikääntyneiden itsenäistä liikkumista.

Kuljetukset tukemaan koko alueen elinvoimaa

- *Ohuiden matkustajavirtojen alueella on ensiarvioisen tärkeää yhdistää erilaisia liikkumistarpeita ja näin vahvistaa kuljetuspalvelujen asiakasvirtoja.*
- Kuljetusten yhteiskoordinointi ja hankintamenettelyjen kehittäminen
 - » Yhteinen suunnittelu, koordinointi ja kilpailuttaminen.
 - » Poikkihallinnollinen ja sektorit ylittävä yhteistyö.
 - » Markkinakartoitukset hankintojen pohjaksi.
- Kuljetusten yhdistely, kun mahdollista.
- Kelan kuljetukset on tärkeää saada osaksi maakunnan järjestämiä kuljetuksia.

Mitä tukea käytännön työhön Kuntaliitosta

- Apua, neuvontaa.
- Lainsäädännön huomioimisesta suosituksia
 - » <https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2018/onko-kuntasi-varautunut-henkilokuljetuksissaan-taksiliikenteen-vapautumiseen>
- Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
 - » hankinnat@kuntaliitto.fi
- Koulutustilaisuuksia (FCG)
 - » Henkilökuljetuspäivät 12.-13.2.2019
 - » Liikenne ja maankäyttö 2019

Kiitos!

Liikenneasiantuntija
Johanna.Vilkuna@kuntaliitto.fi
Twitter @JohannaVilkuna,
@Kuntaliitto